

73 . Deva | Județ: Hunedoara | Punct: Cetate | Anul: 2002

Anul: 2002

Cod RAN: 86696.01

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Evul Mediu

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Adriana Ardeu, Costin Daniel Țuțuianu

Instituții: Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva, Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva

Raport

Cetatea Deva este o zonă cu patrimoniu arheologic cunoscut, inclus pe lista monumentelor istorice, și se află în intravilanul orașului Deva, pe malul stâng al Mureșului la 460 latitudine nordică și 220 longitudine estică însumând o suprafață de aproximativ 30 ha. Cetatea se află amplasată pe o formațiune de natură vulcanică ce se desprinde din masivul Poiana Ruscăi, constituind punctul cel mai înaintat spre nord, având o altitudine de 378 m față de nivelul mării și 184 m față de oraș.

Prima etapă de săpături desfășurată în perioada 26.11.2001 - 10.12.2001, a vizat cercetarea zonei de la baza Dealului Cetății pe versantul estic, unde s-a propus amplasarea stației de pornire a Monolinerului ABS. De aceea aici au fost trasate și săpate trei secțiuni: S 1 = 10 x 2 m, S 2 = 14 x 2 m și S 3 = 8 x 4 m. Zona cercetată a fost afectată de lucrări moderne, șanțuri pentru cabluri electrice fiind lipsită de orice urmă de vestigii arheologice care pot face obiectul cercetării noastre.

A doua etapă desfășurată între 4. 02. 2002 și 15. 03. 2002 a avut ca obiectiv cercetarea primei terase și a incintei cetății Deva în vederea amplasării stației de sosire a Monolinerului. Din complexul cetății se mai păstrează edificiul principal de pe culmea dealului și cele trei incinte care urmează forma terenului, prevăzute cu porți întărite cu turnuri și contraforți. Singurele săpături cunoscute efectuate în interiorul cetății au fost efectuate în anii 1969-1970 când s-a degajat parțial de dărâmături interiorul cetății și spațiul dintre cele două curține.

Secțiunea S 4 = 20 x 1,5 m a fost trasată în partea de nord-est și datorită ei s-au putut obține câteva date în ceea ce privește stratigrafia: un prim nivel de 0,20 – 0,30 m reprezentat de stratul vegetal, urmat de alt nivel de 0,50 – 0,60 m care reprezintă dărâmătura provenită din interiorul cetății, iar la aproximativ -1 m un nivel lipsit de material arheologic ce constă în piatră naturală sfărmată și stânca nativă. În nivelul de dărâmătură s-au găsit numeroase obiecte ceramice, resturi osteologice și diferite obiecte de fier aparținând epocii bronzului și secolelor XVII-XVIII.

În prima incintă a cetății a fost deschisă o suprafață denumită S 5 = 4 x 5 m perpendiculară pe zidul de incintă existent în partea de răsărit a cetății. După înlăturarea stratului vegetal de aproximativ 0 -0,10 m, apare un nivel consistent de umplutură în care s-au descoperit fragmente ceramice și osteologice aparținând secolelor XVII - XVIII. În acest nivel de umplutură a apărut și un inel de bronz având ca reprezentare un animal fantastic. La -0,90 m a apărut partea de sus a unei încăperi cu boltă semicilindrică, din cărămidă, care se datează în secolul al XVIII-lea. În urma săpăturii, la -2,5 m a apărut o altă construcție de formă rectangulară care făcea parte inițial din vechea fortificație din secolul XIII - începutul secolului al XIV-lea. Între boltă și această construcție există un nivel de dărâmătură de piatră, cărămidă și fragmente ceramice.

Tot în incinta cetății la aproximativ 3 m de S 5 a fost trasată S 6 = 6 x 2 m, în care după înlăturarea stratului vegetal, la -0,10 –0,20 m au apărut resturile unor ziduri împreună cu material ceramic și numeroase resturi de muniție. Secțiunea a fost adâncită până la -1,50 m unde a fost atins solul viu reprezentat de stânca nativă, care se poate observa că a fost nivelată.

Materialul arheologic descoperit în urma săpăturilor efectuate în aceste două secțiuni este divers și constă în fragmente ceramice, obiecte de fier și material osteologic care în proporție de 90% aparțin secolelor XVII-XVIII. Restul materialului descoperit se poate încadra în secolele XV–XVI precum și în preistorie (cultura Coțofeni).

Pentru a se găsi o locație cât mai bună pentru amplasarea stației de sosire a Monolinerului în perioada 27. 04. 2002 – 25. 05 2002 s-au efectuat cercetări în partea de răsărit în cea de a doua incintă. Aici au fost trasate două secțiuni S 8 = 8 x 2 m, perpendiculară pe cele două incinte. Latura dinspre cetate a fost afectată de lucrări contemporane având ca obiectiv montarea unei instalații de împământare; la -0,30 m aici a apărut stânca nativă. Pe latura cu zidul de incintă la aproximativ -1,50 m a apărut drumul de strajă lat de 0,80 m. Materialul descoperit aici provine din cele două nivele surprinse primul fiind datat de fragmente ceramice databile în secolele XVII –XVIII, iar cel de-al doilea nivel datat pe baza a două monede în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Cele două monede sunt denari emiși de Ferdinand I (1526-1564) în anul 1550. Solul viu a fost atins la -2,70 m.

Cea de a doua secțiune S 8 = 5 x 1,5 m a fost trasată perpendicular pe S 7 cu un martor de 1,50 m. Situația din această secțiune este similară cu cea din S 7, constatându-se și aici intervenții contemporane. La -1,30 m a apărut drumul de strajă, în rest un nivel de dărâmătură aparținând secolelor XVII-XVIII, pentru ca la -2 m să apară stânca nativă.

Informații suplimentare online

[Raportul 1947 din cronica.cimec.ro](http://raportul1947.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
